

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 578/2020-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SAND, s. r. o., J. Hollého 645, Šaštín-Stráže, IČO 36 247 561, právne zastúpenej spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti SAND, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti SAND, s. r. o., J. Hollého 645, Šaštín-Stráže, IČO 36 247 561 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cb 33/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde bola 18. augusta 2015 podaná žaloba proti sťažovateľke ako žalovanej o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 € s príslušenstvom. V napadnutom konaní okresný súd 27. novembra 2015 vydal platobný rozkaz, ktorý sťažovateľka napadla 14. decembra 2015 odporom, v ktorom vzniesla námietku litispendencie a navrhla konanie zastaviť. Okresný súd uznesením z 30. júna 2016 prerušil konanie z dôvodu, že v tom čase prebiehalo na Okresnom súde Trnava konanie pod sp. zn. 25 Cbi 23/2014 (ďalej len „súvisiace konanie“) na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal proti sťažovateľke ako žalovanej vyslovenia neúčinnosti dohôd o vzájomnom započítaní pohľadávok, medzi ktoré patrili aj pohľadávky, ktoré sú predmetom napadnutého konania vedeného na okresnom súde.

Okresný súd v napadnutom konaní uznesením z 21. júna 2018 druhýkrát prerušil konanie z dôvodu prebiehajúceho dovolacieho konania v súvisiacom konaní, ktoré bolo dôvodom prvého prerušenia napadnutého konania.

Uznesením z 18. júla 2019 okresný súd rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní, keďže dovolacie konanie v súvisiacom konaní na Okresnom súde Trnava bolo 24. januára 2019 právoplatne zastavené.

Okresný súd v napadnutom konaní uznesením č. k. 5 Cb 33/2015-152 z 10. januára 2020 rozhodol o zastavení konania z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to prekážky už právoplatne rozhodnutej veci (prekážky *res iudicata*), vzhľadom na zistenie, že o nároku žalobcu uplatnenom v napadnutom konaní bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trnava v súvisiacom konaní.

Dňa 12. februára 2020 podal žalobca odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, ktorým navrhol, aby odvolací súd uznesenie o zastavení konania zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Sťažovateľka podala 26. marca 2020 vyjadrenie k odvolaniu žalobcu. Dňa 1. júna 2020 boli odvolanie a spis postúpené Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), kde je vec vedená pod sp. zn. 31 Cob 54/2020.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že v napadnutom konaní boli porušené ňou označené práva, pretože ak konanie okresného súdu nie je právoplatne ukončené po viac ako 5 rokoch od podania žaloby, je konanie okresného súdu zjavne neefektívne a neúčinné a je možné ho označiť za konanie so zbytočnými priedňami. Sťažovateľka pripúšťa, že okresný súd *«... je v danej veci v podstate „činný“, keďže vydal viacero procesných rozhodnutí o prerušení konania a o pokračovaní v konaní a napokon po vyše 4 rokoch a 4 mesiacoch vydal rozhodnutie o zastavení konania, avšak vzhľadom k aktuálnemu stavu konania je možné podľa názoru sťažovateľky konštatovať, že vykonané úkony súdom neboli dostatočne efektívne a účinné, keďže ani po 4 rokoch a 8 mesiacoch vedenia súdneho konania sťažovateľka nedisponuje v tejto veci právoplatným rozhodnutím.»*.

4. Podľa sťažovateľky okresný súd v napadnutom konaní dvakrát *„absolútne neefektívne resp. dokonca nezákonne“* prerušil konanie. Celková doba *„prvého prerušenia konania... t. j. od 30.06.2016 do 28.11.2017, je 1 rok a 4 mesiace a 28 dní, a celková doba druhého prerušenia konania... t. j. od 21.06.2018 do 24.01.2019, je 7 mesiacov a 3 dni. Celková doba prvého prerušenia a druhého prerušenia konania na Okresnom súde Senica pod spis. zn. 5Cb/33/2015 je 2 roky. Táto doba predstavuje zbytočné priedňahy v konaní...“*

vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, na základe ktorých súd prvej inštancie konal neefektívne, keď prerušoval konanie. “.

5. Sťažovateľka zároveň argumentuje tým, že uznesením o zastavení konania z 10. januára 2020 z dôvodu prekážky *res iudicata* okresný súd preukázal neefektívnosť svojho postupu, keď prerušoval konanie, ktoré mal už dávno zastaviť z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to prekážky prv začatého konania (prekážky litispendencie) pred prvým prerušením konania, a z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania, a to prekážky už právoplatne rozhodnutej veci (prekážky *res iudicata*) pred druhým prerušením konania. Podľa jej názoru by mal ústavný súd vziať do úvahy aj skutočnosť, že tento neistý stav, v ktorom sa sťažovateľka nachádza z dôvodu neefektívnej činnosti okresného súdu viac ako 5 rokov, má ďalej značný dopad aj na jej ekonomickú situáciu, preto požaduje aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

6. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd jej ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konaním a postupom Okresného súdu Senica v súdnom konaní vedenom pod spis. zn. 5Cb/33/2015 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Senica, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 5Cb/33/2015 konal bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.500 EUR, ktoré je Okresný súd Senica povinný uhradiť sťažovateľke do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Senica je povinný nahradiť sťažovateľke náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

7. Sťažovateľka 18. novembra 2020 doplnila ústavnú sťažnosť, v ktorej zotrvala na svojej argumentácii namietajúcej porušenie označených práv. K ústavnej sťažnosti

pripojila uznesenie krajského súdu z 23. septembra 2020, ktorým „*odvolací súd s časti zrušil prvostupňové rozhodnutie, a to z dôvodu, že bolo vecne a právne nesprávne, čo možno z ústavno-konformného hľadiska chápať ako neefektívnu a nesústredenú činnosť porušovateľa... pričom v dôsledku uznesenia odvolacieho súdu bude toto konanie ešte stále neukončené a to ani čo do merita veci a ani čo do otázky trov konania*“.

II.

Relevantná právna úprava

8. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,
a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Hlavnou námietkou sťažovateľky, od ktorej odvíja porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je, že okresný súd v napadnutom konaní bol zjavne neefektívny, pretože prerušením konania spôsobil zbytočné prietahy v konaní.

15. Ústavný súd konštatuje, že o obsahovo obdobnej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, v ktorej šlo o namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v spojení s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie v napadnutom konaní okresného súdu rozhodol

svojím uznesením sp. zn. II. ÚS 238/2020 z 26. mája 2020, pričom dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť a ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne (IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, I. ÚS 190/2019, II. ÚS 27/2020).

17. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, a tento účel sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Táto okolnosť v danom prípade síce ešte nenastala, avšak vzhľadom na námietky sťažovateľky uvedené v ústavnej sťažnosti (uznesenie okresného súdu o zastavení konania, postúpenie odvolania krajskému súdu) nemožno opomenúť ani ďalšiu dnes už ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu, že ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, IV. ÚS 637/2013, II. ÚS 518/2014, II. ÚS 176/2019).

18. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti

veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet’ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet’ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej s’ťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet’ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet’ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú s’ťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

19. Pri s’ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) zjavná neopodstatnenosť s’ťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet’ahoch (napr. II. ÚS 93/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 455/2014, IV. ÚS 201/2018, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v s’ťažnosti s’ťažovateľa nepreukázali v čase podania s’ťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola s’ťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). Dôvodom na odmietnutie ústavnej s’ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

20. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru EŠP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

21. V súvislosti s námietkou s’ťažovateľky o neefektívnom prerušení konania okresným súdom v napadnutom konaní ústavný súd zotrváva na záveroch už uvedeného uznesenia sp. zn. II. ÚS 238/2020 z 26. mája 2020, ktorým zhodnotil argumentáciu

okresného súdu, ktorou odôvodnil prerušenie konania do právoplatného skončenia súvisiaceho konania, resp. právoplatného skončenia dovolacieho konania v súvisiacom konaní, za ústavne akceptovateľnú a neporušujúcu práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie veci v primeranej lehote. V napadnutom konaní sa okresný súd rozhodol prerušiť napadnuté konanie v záujme dosiahnutia čo najspravodlivejšieho meritórneho rozhodnutia a z odôvodnenia oboch uznesení o prerušení konania mu nemožno vyčítať arbitrárny prístup. Ústavný súd tieto závery okresného súdu pokladá za dôveryhodné, zrozumiteľné a ústavne korektné.

22. Napadnuté konanie pred okresným súdom bolo v čase doručenia ústavnej sťažnosti (7. októbra 2020, pozn.) skončené, a to na základe vydania uznesenia o zastavení konania z 10. januára 2020. V posudzovanej veci si teda okresný súd z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej istoty svoju úlohu v rámci prvoinštančného konania splnil vydaním rozhodnutia o zastavení konania a jeho doručením stranám sporu. Úloha nastolenia stavu právoplatného rozhodnutia bola teda po podaní opravného prostriedku žalovanou stranou prenesená na krajský súd.

Krajský súd uznesením z 23. septembra 2020 potvrdil uznesenie okresného súdu z 10. januára 2020, ktorým zastavil konanie v časti o zaplatenie finančnej sumy 13 671,30 €, a vo zvyšnej časti o zastavení konania v časti príslušenstva vrátane závislého výroku o trovách konania ho zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Argumenty sťažovateľky, ktoré uvádza v ústavnej sťažnosti (body 3 až 5 a 7 tohto uznesenia) nasvedčujú, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol v jej veci optimálny (prerušenie konania, zastavenie konania a zrušenie časti rozhodnutia okresného súdu o zastavení napadnutého konania odvolacím súdom).

Nedostatočne optimálny postup okresného súdu však podľa názoru ústavného súdu s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávanej veci nedosahuje takú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadal predovšetkým na celkovú dobu trvania napadnutého konania (zohľadňujúc aj dobu zákonného prerušenia konania), ktorú aj s ohľadom na judikatúru ESLP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Do úvahy ústavný súd zobral skutočnosť o právoplatnosti rozhodnutia vo veci istiny aj predmet sporu (zaplatenie finančnej sumy), ktorý aj keď je pre samotnú sťažovateľku nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako je to napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

25. Vzhľadom na všetky už uvedené skutočnosti ústavný súd po preskúmaní argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že v postupe okresného súdu nemohlo ísť o nečinnosť, resp. neefektívnu činnosť v ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. Pretože ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu